

Český svaz bojovníků za svobodu, Oblastní organizace Valašské Meziříčí
Polášková 409, 757 01 Valašské Meziříčí / IČ: 487 731 23 / e-mail: csbs.valmez@seznam.cz, www.csbsvm.cz

Úvodní projev u příležitosti prezentaci publikace "Oběti II. Světové války z řad občanů správního okresu Valašské Meziříčí" :

Přeji pěkný večer Vám všem,

kdož jste si dnes našli cestu do tohoto krásného freskového sálu v zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí.

Ostrov Malta byl za II. světové války označován jako nepotopitelná letadlová loď. Odvaha britských obránců a obyvatel ostrova nedovolila Němcům a Italům za II. světové války ostrov dobýt. V maltském městě Mosta stojí kostel Nanebevzetí Panny Marie. Při německém náletu 9. dubna 1942, kdy v kostele probíhala mše za přítomnosti asi 300 věřících, proletěla kopulí letecká bomba.

Po dopadu však nevybuchla. Když ji pyrotechnici rozebrali, zjistili, že obsahovala místo výbušniny písek a údajně i písemný vzkaz v angličtině. Byl od dělníků z české zbrojovky, kteří bombu vyrobili. Dodnes v kostele vystavují repliku této bomby a průvodci vypráví tuto legendu.

Tímto – v podmínkách Valaška netradičním úvodem - jsem chtěl připomenout, že bylo dost občanů naší republiky, kteří se za II. světové války nesmířili s okupací naší země a po celou válku vyvíjeli odbojovou činnost proti německým okupantům.

Dost našich občanů, kteří pomáhali v továrnách sabotážími výroby a jinde v Evropě tak zachraňovalo životy. A to i přes to, že jim samotným za tyto činy hrozila ztráta života. Jiní naši spoluobčané připravovali povstání proti okupační moci, nebo pomáhali výsadkářům, kteří přilétali většinou z Anglie, pomáhali lidem stíhaným z rasových důvodů, převáděli občany přes hranice, prováděli výzvědnou činnost pro naše spojence. Forem aktivních i skrytých projevů odporu zde bylo mnoho.

Často však u nás slyšíme názory, že jsme se nedokázali bránit okupaci, že naši občané spolupracovali s okupanty, že zde bylo udavačství, že partyzánů či odbojářů bylo jen pár a to až před koncem války, že naše armáda nikdy nebojovala

Původ těchto názorů není ani tak od nás samotných. Spíš pochází od těch, jimž se porážkou fašismu nesplnily jejich představy o budoucnosti. Stačí se podívat za výkladní skříně knihkupectví, kde uvidíte stále více knih o zbraních a vojácích našich někdejších okupantů, o historii jejich pohlavářů.

Možná je původem těchto názorů i česká malost, která panuje stále v mnoha z nás.

A konečně je to možná i tím, že mnohé z našich válečných hrdinů jsme sami po roce 1948 dokázali popravit jako například generála Píku a další a nebo věznit v Jáchymově a jinde.

Mnoho našich spoluobčanů bojovalo za svobodu v domácím odboji, na frontách II. světové války v Evropě ale i v zámoří.

Mnoho našich vojáků jak aktivních důstojníků tak vojáků v záloze dokázalo splnit svou vojenskou přísahu, kterou dali tehdejší republika Československé jak v domácím odboji, tak účastí v zahraničních armádách. A mnoho jich to zaplatilo životy svými i svých rodin.

A o těchto statečných je publikace, kterou zde dnes představujeme.

Často se setkáváme s tím, že lidé hledají kořeny svých rodin, osudy svých předků a touto publikací jsme se rozhodli v rámci ustavení paměti národa jejich osudy připomenout.

Ne literární formou, ale formou faktografickou - na základě archivních dokladů.

A protože řada organizovaných hnutí odporu byla navázána na tehdejší státní územní organizaci, oživilo jsme tím i vzpomínku na tehdejší Okres Valašsko-Meziříčský.

Prezident Beneš řekl po válce, že kdyby nebylo domácího odboje, nebyla by po válce ani tato republika. Každý z občanů, o nichž tato publikace pojednává měl svůj osobní příběh, který násilím přervala válka a okupace Československa. Když se začnete do osudů těchto lidí a podíváte se na jejich sociální věkové aj. složení tak tam najdete snad všechny profese – učitele, sedláky, lesní dělníky, lékaře, dělníky z továren, železničáře, profesory, najdete tam všechny věkové úrovně - mladé muže a ženy, matky i otce, babičky i dědečky, členy spolků a nejrůznějších politických stran – jim všem záleželo na zachování národa a jeho svobody. Většinou se snažili v té těžké chvíli držet pohromadě.

Proč to nedokážeme dnes? Proč si nevážíme dnešní svobody, demokracie?

Knihu, kterou dnes prezentujeme, jsme mohli vydat bez cenzorů. Nikomu jsme nemuseli ji dávat ideologicky schvalovat. Máme totiž svobodu! Važme si toho!!

Žijeme v krásné zemi a v roce 100. výročí vzniku republiky československé si připomeňme jak to v říjnu 1918 začalo svoláním národního výboru:

„Lide československý! - Tvůj odvěký sen stal se skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu samostatných, svobodných, kulturních států světa. Národní výbor, nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako jediný oprávněný a odpovědný činitel do svých rukou správu svého státu. Lide československý! Vše, co podnikáš, podnikáš od tohoto okamžiku jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů. Bud' si stále vědom, že jsi občanem československého státu nejen se všemi právy, nýbrž i povinnostmi. Každý z Vás musí bezvýhradně šetřit všeho, co jinému jest svato.“

Závěrem si dovolím připomenout slova prezidenta Beneše, který byl v minulosti a je napadán i dnes v českých médiích:

„Říkal jsem vám při jiných příležitostech, že máte všechno zaznamenat a povědět, co jste zažili ve svých vězeních a koncentračních táborech. Ne snad proto, abyste vyložili nám všem svá utrpení, ale proto, abyste se znovu mohli bránit, až oni začnou se svou očišťovací kampaní. Neboť na válku let 1938–1945 se nesmí nikdy zapomenout. Že začnou, o tom buďte přesvědčeni. A konečně přijdou opět, aby od očišťování přešli k útoku. Bude to nová reakce, která opět spojí útok za pokrok sociální s útokem na naši svobodu národní a lidskou. Buďte na tento útok připraveni a mějte svá fakta a záznamy, své vzpomínky pohotově, neboť nikde se tolik nezapomíná jako v politice.“

A protože ti, o nichž se v dnes v této prezentované publikaci píše, tyto vzpomínky sepsat nemohli, snažili se to za ně udělat její autoři..

Děkuji Vám, že jste dnes v tomto mrazivém počasí přišli do tohoto krásného sálu nás podpořit a dali nám tím najevo, že tato kniha má co říci.

*Ještě jednou Vám přeji Vám pěkný večer a děkuji všem, kdož nás při přípravě této publikace podpořili. Jménem autorů publikace a všech členů Oblastní organizace ČSBS Valašské Meziříčí
Ing. Alois Martinek*

Freskový sál zámku Žerotínů, Valašské Meziříčí, 27. února 2018 od 17.30 hodin -

- úvodní projev předsedy Oblastní organizace ČSBS Valašské Meziříčí

Ing. Aloise Martinka u příležitosti zahájení prezentace publikace “Oběti II. Světové války z řad občanů správního okresu Valašské Meziříčí”.

Publikaci vydala Oblastní organizace ČSBS Valašské Meziříčí nákladem 700 výtisků.